

CANO VLAANDEREN

De missie van CANO Vlaanderen



CANO Vlaanderen is een samenwerkingsverband tussen organisaties in de jeugdhulp.

CANO staat voor Centrum voor Actieve Netwerkontwikkeling en Omgevingsondersteuning. CANO Vlaanderen werkt vanuit een fundamentele visie op hulpverlening waarin de **jongere**, zijn **leefomgeving** en de **samenleving** centraal staan. Begeleiding wordt op maat samengesteld en bestaat uit contextbegeleiding, individuele begeleiding, (residentieel) verblijf en dagprogrammatie. Het geheel is ingebed in en krijgt vorm vanuit de samenleving.

In 2016 werd de missie als volgt vernieuwd:

GEDREVEN IN VERBINDING
KRACHTIG IN ENGAGEMENT
GEDURFD ONDERNEMEN
VOOR EEN ZORGZAAM SAMENLEVEN

CANO Vlaanderen onderschrijft volgende premisses:

- Jongeren groeien het best op in hun eigen leefomgeving.
- Vanuit het recht van jongeren om met hun ouders samen te leven en vanuit het recht op een positieve ontwikkeling, zet CANO in op het maximaal aanspreken van krachten, hulpbronnen en groeimogelijkheden in de eigen omgeving van elke jongere.

CANO Vlaanderen beschouwt het als haar opdracht om:

- samen met de jongeren en hun omgeving die krachten en hulpbronnen aan te boren, in te zetten en te versterken, om zo een betere toekomst mogelijk te maken.
- mee vorm te geven aan onze omgeving en aan de samenleving.

De uitgangspunten worden gekleurd door deze **waarden**:

- gelijkwaardigheid,
- verbinding,
- blijvend engagement,
- in beweging,
- geloof in krachten,
- verantwoordelijkheid,
- solidariteit,
- rechtvaardigheid,
- aanpak van onrecht.



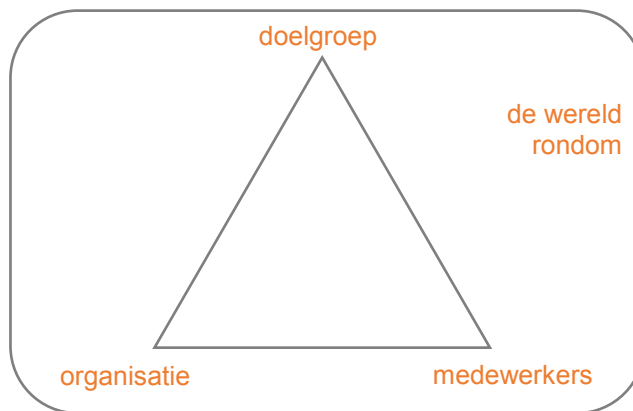
De visie van CANO VLAANDEREN

De missie van CANO Vlaanderen toont waar de werking voor staat. De visie geeft weer waar CANO Vlaanderen zich komende vijf jaar voor engageert en voor wil gaan. De visie is als een baken dat richting geeft, CANO Vlaanderen alert houdt en uitdaagt om in een permanent spreken, bij te sturen.

De visie van CANO Vlaanderen is opgebouwd rond drie polen die permanent met elkaar in verbinding staan: **doelgroep**, **organisatie** en **medewerker**.

De driehoek wordt omringd en zowel intern als extern beïnvloed door de vierde pool: **de wereld rondom**. Die staat voor externe invloeden en maatschappelijke evoluties.

CANO Vlaanderen probeert haar missie te realiseren vanuit een **evenwichtig verdeelde zorg binnen en aandacht voor die vier polen**.



Doelgroep

Elke jongere en zijn context met een vraag voor een CANO-organisatie, krijgt toegang tot hulp. De jongere kan zijn traject opstarten en verderzetten zolang dat nodig en aangewezen is. Hoewel CANO Vlaanderen ontstaan is rond jongeren met een complexe hulpvraag, en hoewel dat een toetssteen blijft, kan de CANO-werking betekenisvol zijn voor elke jongere en zijn context met een hulpvraag. CANO Vlaanderen wil het hulpaanbod voor jongeren en gezinnen die uit de boot dreigen te vallen, versterken en flexibeler maken. Flexibel, in vorm en locatie, maar ook in de bereidheid om de eigen structuren en die van bestaande samenwerkingen te herdenken om een duurzame begeleiding te realiseren. Voor elke jongere die toevertrouwd wordt aan een CANO-organisatie, wordt een betekenisvol netwerk en traject ontwikkeld en opgezet. Dat betekent dat de jongere een plek heeft om te mogen zijn en tegelijk verbonden blijft met wie voor hem belangrijk is.

Organisatie

CANO Vlaanderen versterkt haar samenwerking en haar structuur intern en extern in alle mogelijke vormen. Daarnaast wordt ingezet op een versterkte samenwerking met andere sectoren en partners (hulpverlening, cultuur, sport ...).

Medewerkers

De medewerkers van de CANO-organisaties zijn vertrouwd met het CANO-gedachtegoed. Naast de overlegstructuren op beleidsniveau, leren en versterken CANO-medewerkers elkaar d.m.v. intervisie op casusniveau, deelname aan werkgroepen en de CANO-klas, gedeelde projecten rond een gezamenlijk thema, bv. sport. Viermaandelijks verschijnt een CANO-nieuwsbrief op de website. Tweejaarlijks organiseert CANO een studiedag gericht naar medewerkers van de CANO-organisaties. Dat initiatief wordt jaarlijks afgewisseld met een studiedag voor externen.

De wereld rondom

CANO Vlaanderen is een samenwerkingsverband dat zich naar buiten begeeft en mee de samenleving creëert waarin ze leeft. Ze wil het CANO-discours, de kijk op mens, hulpverlening en maatschappij verspreiden. Ze wil onthaldend zijn naar haar partners én onontgonnen terrein verkennen. CANO-organisaties zijn lokaal een partner, een trekker en een referentie voor duurzaam en sociaal ondernemen. Ze geven mee vorm aan beleid en samenleven, gericht op een gelijkwaardige participatie aan en gelijke kansen in de samenleving. Ze wil een actieve link leggen met opleiding en onderzoek. CANO Vlaanderen wil het regelgevend kader aanpassen opdat duurzame trajecten kansen krijgen en flexibiliteit een premisse is.

De ontstaansgeschiedenis van CANO VLAANDEREN

Al van voor 1988 vonden het **Oranjehuis**, **Pieter Simonon** en **De Wissel** elkaar in hun zoektocht naar een bijzonder aanbod voor jongeren die niet in 'gewone' voorzieningen kunnen worden opgevangen.

Dat pionierswerk kreeg in 1991 erkenning via het 'ZIB-project' (zeer intensieve begeleidingstehuizen). Prof. Walgrave en de Onderzoeksgroep Jeugdcriminologie van de KULeuven begeleidden het experiment. Het onderzoek rond de zeer intensieve begeleidingstehuizen toonde in 1993 aan dat er nood was aan een aparte begeleidingsformule voor zeer moeilijk te begeleiden jongeren. Het werd bovendien duidelijk dat die begeleidingen slechts konden opgenomen worden mits bijkomende (financiële én personele) middelen, gegarandeerde time-outmogelijkheden en een hoger aantal toegelaten 'externe' dagen. De ZIB's zetten daar opnameplicht en behoudsengagement tegenover en ook andere – voor de sector grensverleggende – experimenten werden opgezet.

Een chronologisch vervolg kwam er op 1 juli 1995 met het 'Samenwerkingsverband Voorzieningen Bijzondere Jeugdbijstand'. Albezon, Oikoten en **'t Neerhof** (later **Cirkant**) voegden zich bij de drie ZIB's om verder aan methodiekontwikkeling te doen, vanuit het geloof dat – zij het niet 'evidence based' – hun experiment effect ressorteerde. Het samenwerkingsverband trad naar buiten onder de naam 'Steunpunt Voorzieningen' en organiseerde drie jaar lang regelmatig verdiepende studiebijeenkomsten die een belangrijke bijdrage leverden aan de ontwikkeling en overdracht van methodiek bij de 30 voorzieningen van de toen nieuwe erkenningscategorie '1 bis'.

Ondertussen was het ideeëngoed van nood aan verbinding, verbondenheid, netwerkontwikkeling en omgevingsondersteuning al een hele poos gerijpt, vooral bij de oorspronkelijke 'ZIB's', maar stilaan ook bij andere voorzieningen in Vlaanderen. **Maria Goretti** (later **Binnenstad**), **Hadron** (later **vzw aPart**) en **Sporen en Stappen** sloten aan bij wat vanaf 2002 het CANO-samenwerkingsverband zou gaan heten. De visie van en voor de Centra voor Actieve Netwerkontwikkeling en Omgevingsondersteuning (CANO) werd in oktober 2001 voor een eerste maal uitgeschreven.

CANO was dus een samenwerkingsverband geworden van acht organisaties, die zich uitdrukkelijk engageren om met de meest complexe problematieken te werken. Met een zinvolle en effectieve werking rond die moeilijke casussen als uitdaging, gingen zij verder op zoek naar mogelijkheden om de eigen draagkracht te versterken en het methodiekenarsenaal uit te breiden. Verbondenheid met de eigen leefomgeving was steeds bepalend; activering was een sleutelbegrip.

De oproep die in 2002 weerklonk om zich via intekening in GKRB te engageren voor een betere uitstroom van de gemeenschapsinstellingen was dan ook geen grote stap, maar eerder een ondersteunde basis en een opportuniteit om voluit met het CANO-gedachtegoed aan de slag te gaan. Quasi alle CANO-organisaties schreven er toen op in. Jaren later zou dat een opvolging krijgen in de 'bijkomende erkenningen'

In 2005 en 2009 werd de CANO-visietekst geactualiseerd. Visie en tekst kunnen niet anders dan dynamisch zijn, net als jongeren en gezinnen en de maatschappij waarin we leven. Inmiddels hadden de CANO-partners zich losgemaakt van het rigide residentieel begeleidingskader en pleitten openlijk voor meer flexibele begeleidingstrajecten. Het beleid maakte er een vertaling van: er werd een flexibele norm geïnstalleerd, schotten tussen hulpvormen zouden gesloopt worden en de eerste multifunctionele centra gingen van start (MFC).

Het plan jeugdzorg 2007 formuleerde o.a. de doelstelling om 'het CANO-model in een protocol te gieten', een proces dat in 2011 afgerond werd. Op 7 maart 2012 kende de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Jo Vandeurzen, de CANO-organisaties een kwaliteitslabel toe, waarbij de ontwikkelde expertise en het bijhorende engagement werden erkend.

Wat later, in 2012, wordt het Experimenteel Modulair Kader (EMK) door het Agentschap geïntroduceerd. Met het EMK wordt werk gemaakt van het 'proces naar een meer flexibele en multifunctioneel georganiseerde jeugdhulp'. CANO-organisaties worden aangesproken als prioritaire organisaties om in te stappen. Eveneens krijgen een aantal projecten, die binnen diverse organisaties ontwikkeld werden om met de specifieke doelgroep te werken, een reguliere plaats in het landschap, onder meer onder de noemer 'ondersteunende modules'.

In 2013 organiseerde CANO Vlaanderen een Waarderende Onderzoeksdag met CANO-medewerkers en partners. CANO wil verbinding en samenwerking versterken. Deze krachtlijnen werden o.a. weerhouden uit de onderzoeksdag: de verblijfsfunctie heruitvinden, tien niet-professionele volwassenen betrekken in een netwerk en het CANO-gedachtegoed verder verspreiden a.d.h.v. de CANO-klas.

In 2013 werd het CANO-samenwerkingsverband uitgebreid met begeleidingscentrum **Bethanie**. Nadien sloten ook begeleidingstehuis **Van Celst** (Emmaüs) (2014) en **Jongerencluster Yidam** (Psychiatrisch centrum Gent/Sleidinge) (2015) aan.

CANO Vlaanderen organiseert jaarlijks een studiedag, afwisselend gericht aan CANO-medewerkers en aan derden. De dagtitels spreken voor zich: Expeditie CANO (2012), CANO ontgrenst (2013), CANO durft! (2015) en CANO lanceert! (2016). De laatste (interne) studiedag zoomde in op de hernieuwde missie- en visietekst. Centraal staat de samenleving, enerzijds in de plek die deze krijgt in de trajecten, anderzijds in de wijze waarop CANO Vlaanderen de samenleving mee wil vormgeven. CANO evolueert met andere woorden van overleg naar samenwerken. Dat vertaalt zich ook in de samenwerking met de Gemeenschapsinstellingen, c.q. de 'gedeelde trajecten' waarin zich een gemeenschappelijke taal en begeleiding ontwikkelt en die het beleid mee faciliteert.

Bronnen:

- voorgaande visieteksten van CANO
 - Deneffe, L. en Luyten, H. (2014), CANO ont-grenst door de jaren heen, Agora, jaargang 30, 4, pp. 38-41.
 - www.canovlaanderen.be
-